

Силабус дисципліни «Паліативна та хоспісна медицина»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Медичний факультет №1
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 221 Медицина, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код(електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Паліативна та хоспісна медицина Індивідуальний профільний курс Хірургія, ВБ 3.2.1
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Кафедра сімейної медицини 79013, м. Львів, вул.. Личаківська 107, Kaf_familiymedicine@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	професор, д.мед.н. Надашкевич Олег Никонович , Kaf_familiymedicine@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	6-й
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	11-й - 12-й
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Обов'язкова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Професор Абрагамович М.О. marjana2003@ukr.net доцент Парашук Б.М. pb02@ukr.net , доцент Шалько І.В. i.shalko@meta.ua , доцент Кіт З.М. zoryana.kit27@gmail.com доцент, д.мед.н. Вергун А.Р., plagiamail@meta.ua

Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	ні
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	завуч доцент Парашук Б.М. pb02@ukr.net ,
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції/практичні заняття/самостійна робота студентів)	практичні заняття – 40 год самостійна робота студентів – 50 год
Мова навчання	українська
Інформація про консультації	Консультації проводяться відповідно до графіка консультацій затвердженого завідувачем кафедри
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро... (у разі потреби)	
2. Коротка анотація до курсу	
Програма «Паліативна та хоспісна медицина» призначена для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина». Програма пропонує розгляд основоположних відомостей, поняття та концепції паліативної та хоспісної медицини, її види. Розглядаються психологічні та духовні аспекти паліативної допомоги. Хоспіс. Характеристика, принцип роботи. Розглядаються питання пов'язані з хронічним болем. Висвітлюються питання онкологічної патології та медикаментозної терапії онкологічних хворих. Окремо представлена інформація про ВІЛ інфекцію.	
Загальна характеристика, короткий опис курсу, особливості, переваги	
3. Мета і цілі курсу	
<ol style="list-style-type: none"> Метою викладання навчальної дисципліни «Паліативна та хоспісна медицина» (кінцева ціль) є підготовка магістра за фахом. Описання цілей сформульовано через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до модуля сформульовано конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни. Цілі навчання: <ul style="list-style-type: none"> • Визначити тактику паліативного лікування; • інтерпретувати результати дослідження; • демонструвати уміння ведення медичної документації; • демонструвати володіння принципами онкологічної деонтології. Комpetентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни (загальні і спеціальні компетентності): <ul style="list-style-type: none"> -загальні: <ul style="list-style-type: none"> • здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо; • здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ; • здатність спілкуватися рідною мовою усно і письмово; • здатність спілкуватися з представниками інших професій. -спеціальні (фахові, предметні): <ul style="list-style-type: none"> • інтерпретувати результати дослідження; • сформулювати загальну тактику лікування; 	

- Демонструвати володіння принципами онкологічної деонтології.

4. Пререквізити курсу

Зазначається інформація щодо дисциплін, базових знань та результатів навчання, необхідних студенту (зарахованих) для успішного навчання та опанування компетентностями з даної дисципліни:

1. отоларингологія,
2. стоматологія,
3. хірургія,
4. дерматологія,
5. терапія,
6. променева терапія,
7. ендокринологія,
8. гінекологія,
9. урологія

5. Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ З Паліативна та хоспісна медицина

для студентів 6-го курсу в вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 222 «Медицина», для індивідуального профільного курсу ВБ 3.2.1 «Хірургія»

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність працювати в команді.
- ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів в амбулаторних умовах.

ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.

ФК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.

ФК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

ФК7. Здатність до діагностування невідкладних станів в амбулаторних умовах.

ФК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі.

ФК9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій в умовах поліклініки та амбулаторії сімейної медицини.

ФК11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ФК14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ФК15. Здатність до проведення експертизи працездатності.

Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

ФК16. Здатність до оцінювання впливу навколошнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

ФК17. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

ФК18. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.

ФК19. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами.

ФК25. Дотримання професійної та академічної добросердності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 21, ПРН 22, ПРН 23, ПРН 24, ПРН 25, ПРН 26, ПРН 27.

6. Формат і обсяг курсу				
Формат курсу (вкажіть очний, або заочний)	Очний курс			
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп		
лекції	0			
практичні	40			
семінари	-			
самостійні	50			
7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
П-1	Принципи організації та надання паліативної та хоспісної допомоги в Україні. Сучасні міжнародні підходи, стандарти та принципи організації надання паліативної та хоспісної допомоги населенню. Нормативно-правова база, що регулює надання паліативної та хоспісної допомоги в Україні. Стационарні заклади паліативної та хоспісної допомоги. Надання паліативної допомоги.	Сформувати у студента поняття про показання до проведення паліативної та госпісної медицини	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу
П-2	Паліативна допомога у практиці сімейного лікаря. . Критерії надання пацієнтові статусу паліативного хворого. Визначення поняття “первинна паліативна допомога”; складові. Термінальний стан пацієнта. Агонія. Правила догляду за помираючим пацієнтом.	Надати інформацію про концепцію, структуру та видипаліативної та госпісної медицини	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу
П-3	Закономірності розвитку та перебігу хронічних невиліковних хвороб, концепція якості життя. Хвороба, основні закономірності та періоди розвитку, варіанти завершення. Якість життя та причини її порушення у пацієнтів з хронічними невиліковними хворобами. Клінічні підходи та методи оцінки якості життя паліативних пацієнтів.	Надати інформацію про аспектипаліативної допомоги: аспект психологічний	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу
П-4	Типові клінічні симптоми в паліативній та хоспісній медицині. Наявність типових клінічних симптомів у паліативних пацієнтів. Болювий синдром у паліативних пацієнтів: клініка, „патофізіологія болю. Загальні	Надати інформацію про аспектипаліативної допомоги: аспект соціальний і духовний	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу

	принципи контролю болю в паліативній медицині			
П-5	Алергодерматози. Дерматити. Токсикодермії. Екземи. Нейродерміт. Особливості клінічного перебігу алергодерматозів у паліативних хворих. Методи лікування.	Сформувати у студента поняття про особливості клінічного перебігу алергодерматозів у паліативних хворих.	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу
П-6	Грибкові захворювання шкіри та слизових. Кератоміко зи та міко зи стоп. Трихоміко зи. Піодермії (стафіло- та стрептодермії). Особливості клінічного перебігу паліативних хворих., методи діагностики, лікування та профілактика.	Сформувати у студента поняття про особливості клінічного перебігу піодермій та грибкових захворювань шкіри у паліативних хворих.	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу
П-7	Пролежні м'яких тканин у практиці сімейного лікаря. Причини виникнення. Принципи профілактики. Ортопедичні превентивні заходи. Типові та атипові варіанти локалізації. Клінічні класифікації декубітальних виразок. Стратегії комплексного лікування хронічних гнійних ран TIME, DOMINATE та інші. Лікування в умовах амбулаторії та у паліативно-хоспісному відділенні. Ускладнення. Показання до госпіталізації. Показання до некр-, секвестрнекректомій, ренекректомій та інших інтервенцій. Етапність інтервенцій.	Сформувати у студента поняття про особливості надання паліативної допомоги	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу
П-8	Гнійно-некротична патологія кисті та стопи у паліативних хворих. Причини виникнення та шляхи поширення гнійно-некротичного процесу на кисті та стопі. Хірургічні ускладнення міко зу. Інкарнації нігтів. Синдром діабетичної стопи. Закономірності виникнення і клінічного перебігу. Особливості комплексного лікування в умовах амбулаторії та у паліативно-хоспісному відділенні. Контрактури кінцівок. Гнійно-некротичні	Етіологія, фізіологічні особливості гнійно-некротичного процесу	Ум-1 Ум-2 <i>K-1</i> <i>K-2</i>	Згідно розкладу

	ускладнення деформацій кисті та стопи. Порушення периферійного кровообігу і гангрени у паліативних хворих. Особливості планування та здійснення хірургічних інтервенцій з позицій клінічного прогнозу та якості життя.		
CPC-1-45	<p>Законодавчі та нормативні документи МОЗ України щодо організації та надання геріатричної, паліативної та хоспісної допомоги населенню.</p> <p>Паліативна допомога при захворюваннях органів кровообігу, дихання травлення, при психоневрологічних захворюваннях в похилому та старечому віці.</p> <p>Паліативна допомога при захворюваннях ендокринної, сечостатової, кровотворної системи в похилому та старечому віці.</p> <p>Паліативна допомога при захворюваннях опорно-рухового апарату в похилому та старечому віці.</p> <p>Паліативна допомога при хворобах шкіри в похилому та старечому віці.</p> <p>Особливості перебігу вірусних дерматозів в старечому віці.</p> <p>Абсцеси та флегмони м'яких тканин в старечому віці.</p> <p>Особливості перебігу гнійно-некротичних процесів в старечому віці.</p>	<p>Ознайомити з діагнозом, особливостями клініки, показаннями до проведення паліативної терапії. Скласти план паліативного лікування. Визначити показання до шпиталізації в хоспіс. Особливості проведення психотерапії з пацієнтом і його родичами. Агональний стан пацієнта. Надання медикаментозної, психологічної та соціальної допомоги пацієнту та його родичам.</p>	<p>Зн-1 Зн-2 Зн-3 Зн-4 Зн-5 Зн-6 <i>K-1</i> <i>K-2</i></p>

У процесі вивчення дисципліни «Паліативна та госпісна медицина» застосовуються такі методи навчання:

- за типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- за основними етапами процесу: формування знань, застосування знань, узагальнення, формування умінь і навичок, закріплення, перевірка;
- за системним підходом: стимулювання та мотивація, контроль і самоконтроль;
- за джерелами знань: словесні – розповідь, бесіда, наочні – демонстрація, ілюстрація.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу (необхідно описати форми проведення поточного контролю під час навчальних занять). Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
Зн-1	П-1	- індивідуальне усне опитування за теоретичними питаннями, які включені до методичних розробок з відповідних тем;	студент глибоко і досконало засвоїв теоретичний матеріал, може визначити етіологію, патогенез, клінічні особливості і варіанти
Зн-2	П-2		захворювання у конкретних хворих, проводить обґрунтування
Зн-3	П-3		діагнозу, здійснює диференційну
Зн-4	П-4		діагностику, складає детальний план лікування та реабілітації
Зн-5	П-5		конкретного хвого (з урахуванням віку, супутніх захворювань), вміє надати невідкладну допомогу, має глибокі знання з принципів діагностики та лікування, самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою,
Зн-6	П-6		використовуючи дані додаткової літератури, відповів на всі запитання з проявом вміння діагностувати конкретні нозологічні форми, розв'язав ситуаційні задачі.
K-1	П-7		
K-2	П-8		
AB-1	П-9		
AB-2	П-10		
AB-3	П-11		
Ум-1	П-12		
Ум-2	П-13		
	П-14		
	П-15		
Зн-1	CPC-1-45	- оформлення	студент провів повне

<i>Зн-2</i>		<i>письмового реферату</i>	клінічне обстеження хворого, описав його результати, правильно оцінив загальний стан хворого, клінічні зміни з боку органів і систем, результати лабораторних та функціональних методів обстеження, вірно визначив клінічний діагноз згідно класифікації хвороб, призначив повне та правильно лікування, правильно визначив прогноз захворювання та засоби його профілактики.
<i>Зн-3</i>			Студент ознайомлений із додатковою літературою і правильно її використав у написанні диференційного діагнозу, терапії, епікрізу. Показав вміння логічного клінічного мислення.
<i>Зн-4</i>			
<i>Зн-5</i>			
<i>Зн-6</i>			
<i>K-1</i>			
<i>K-2</i>			

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру за 200-бальною шкалою		
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні (лабораторні, семінарські) заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність		
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю		Критерії зарахування
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»		<i>Максимальна кількість балів - 200. Мінімальна кількість балів- 120</i>
<i>Розрахунок кількості балів</i> проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:			

$$= \frac{CA \times 120}{5}$$

9. Політика курсу

Вказуються політики академічної добродетелі, специфічні політики програми, що мають значення для курсу

10. Література

Обов'язкова

1. Паліативна медицина : підручник / В. Й. Шатило, П. В. Яворський. - К. : Медицина, 2010. - 198 с.
2. Білинський Б. Т. Медичні помилки в онкології. Львів: Афіша, 2013. – 324 с.
3. Савран В.Р. Рак молочної залози.- Львів. -2019. – 219 с.
4. Медичні помилки в онкології: монографія / Б. Т. Білинський; відп. ред. Я. В. Шпарик. - Львів: Афіша, 2013. - 324 с.
5. Якщо пам'ять мені не зраджує... / Б. Т. Білинський; Упорядник Я. Шпарик. - Львів: ТзОВ "Афіша", 2015. – 248 с.

Додаткова

Oxford Textbook of Palliative Medicine / D. Doyle, Geoffrey W. C., Hanks, Neil MacDonald – Oxford University Press, 2015.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу
Таблиці, схеми, муляжі, діапроектор, мультимедійний проектор, платформа дистанційного навчання Misa

12. Додаткова інформація

Укладач силабуса

К.мед.н, доцент Парашук Б.М.

(Підпис)

Завідувач кафедри

Д.мед.н.,професор Надашкевич О.Н.

(Підпис)